

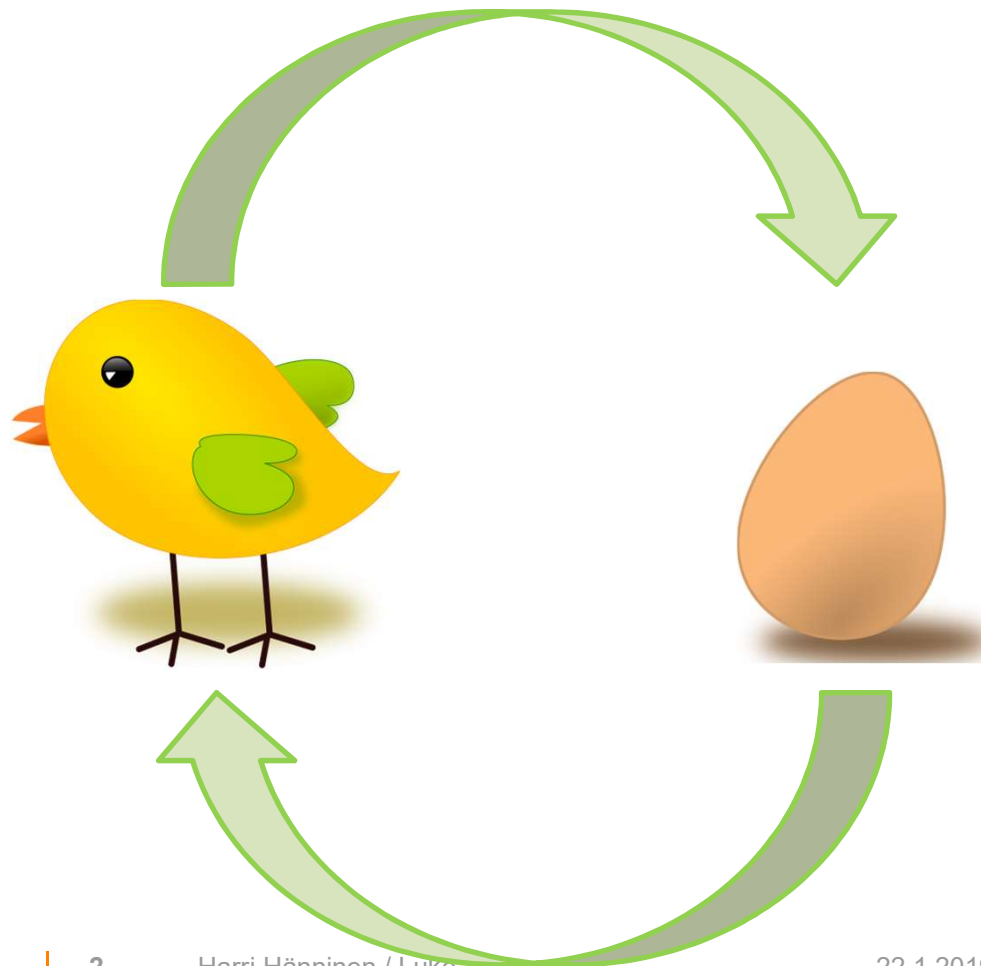
Neuvonnan vaikuttavuus – muna vai kana -ongelma?

Harri Hänninen

Uusiutuvan energian ajankohtaispäivä 22.1.2019

© Luonnonvarakeskus

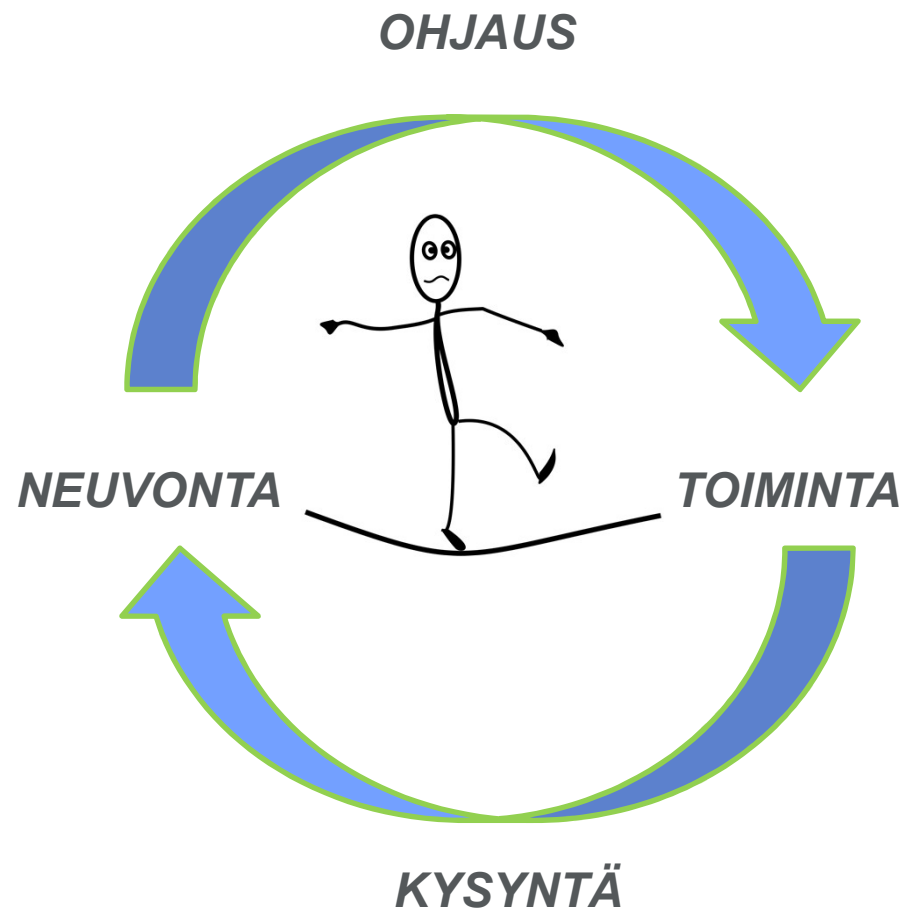

Kumpi tuli ensin: muna vai kana?

Metaforan muotoon puettu
kehämäinen syy-seuraus
–ongelma

Mistä syntyi ensimmäinen
kana, tai mistä ensimmäinen
muna, kun molemmat ovat
toistensa seurauksia?

Miten liittyy neuvontaan?

Neuvonnan ja toiminnan välillä samankaltainen, epäselvä suhde:

- luoko neuvonta tarpeen toiminnalle
- vai
- toiminta tarpeen neuvonnalle?

Kyse voi olla molemmista

Miksi tätä on tarpeen pohtia?

Kysymys on siitä

- tulisiko neuvojen olla aloitteellisia
- vai
- odotella kuluttajien yhteydenottoa?

Strateginen valinta

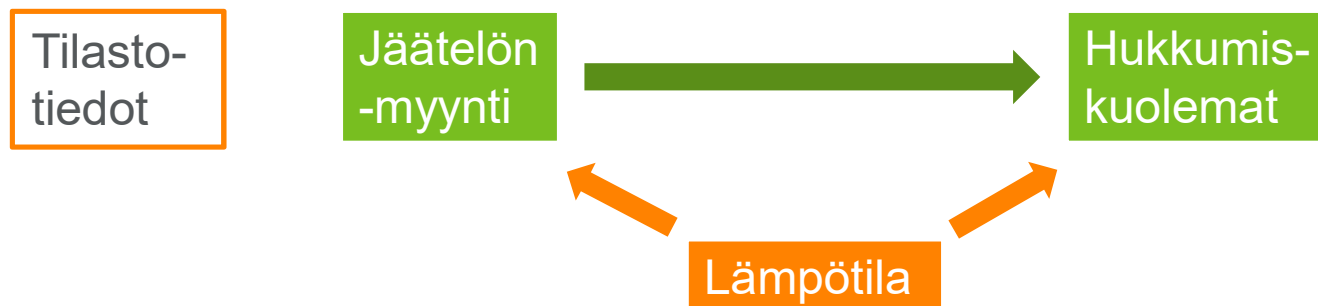
- mihin neuvonnalla tähdätään?
- miksi neuvontaorganisaatio on olemassa?
- miten neuvonta organisoidaan?
- paljonko siihen panostetaan?
- Rahoittaja kiinnostunut neuvonnan vaikuttavuudesta

Kausaalisuus – syyn ja seurauksen suhde

- Kaksi ajallisesti peräkkäistä tapahtumaa, joista toinen aiheuttaa toisen

Syy → Seuraus

- Korrelaatio, kahden tapahtuman välinen yhteys ei välttämättä osoita kausaalisuutta
- Taustalla voi olla piilevä, kolmas tekijä

Pari käytännön esimerkkiä

Metsäneuvonta

"Energianeuvonta"

Yksityismetsänomistajat – tärkeä joukko

Yksityishenkilöt

- omistavat metsämaasta 60 %
- hallitsevat puuston kasvusta 70 %
- myyvät teollisuudelle puusta 80 %

Metsänomistaja päättää

- Metsätiloja n. 350 000
- Tiloilla omistajia n. 600 000
- Tekevät vuosittain
 - noin 100 000 puukauppaa
 - satoja tuhansia metsän- ja luonnonhoidon päätöksiä

Metsätilastot, Luke; Leppänen & Torvelainen 2015. Metsämaan omistus 2013. Luonnonvara- ja biotalouden tutkimus 5/2015

Nuoren metsän hoito (taimikonhoito ja nuoren metsän kunnostus)

Ongelma

- Nuoren metsän hoito myöhässä 800 000 hehtaarilla (kaikkiaan)
- Tehdään vuosittain n. 150 000 hehtaaria yksityismetsissä

Tuki yksityismetsille

- Noin 35 M€/vuosi

Organisaatiot (julkinen rahoitus)

- Suomen metsäkeskus (40 M€/v)
- Metsänhoitoyhdistykset (ennen vuotta 2015 n. 25 M€/v)

Metsäneuvonnan vaikuttavuus (1)

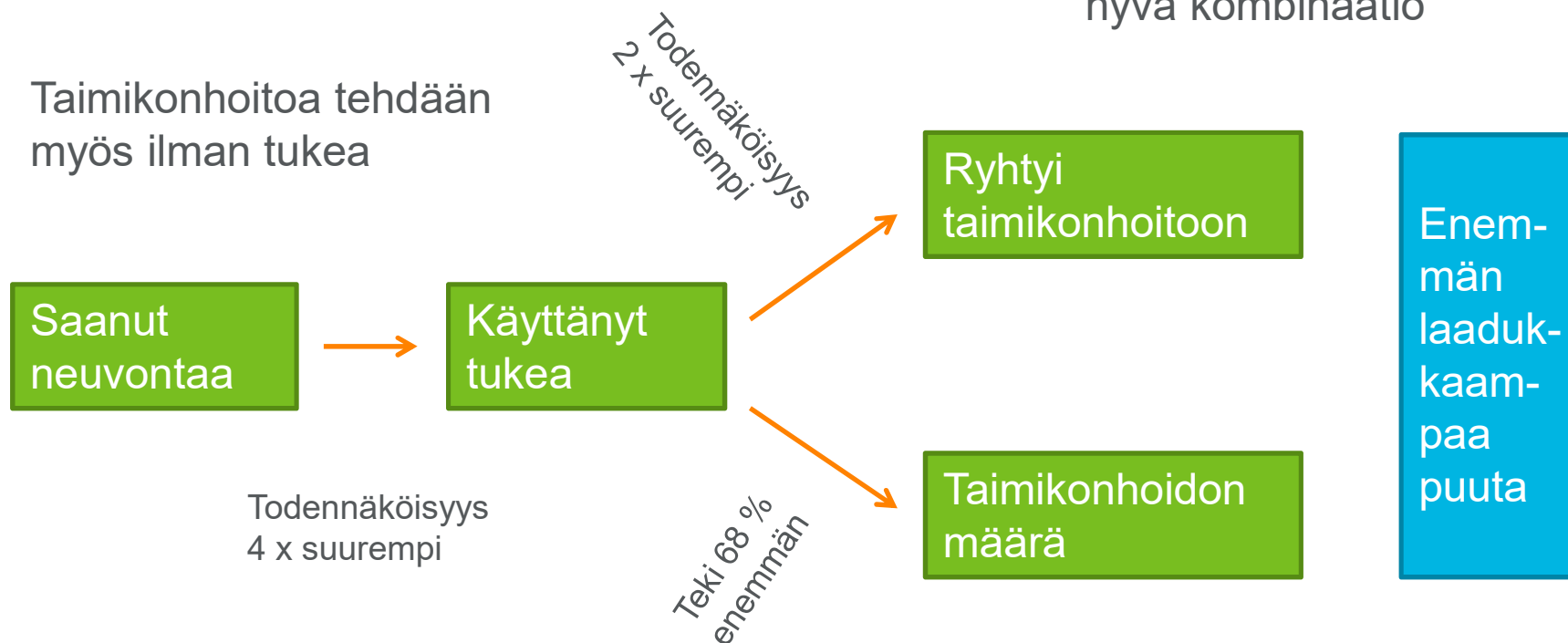
- Mikroekonometrinen malli
 - Neuvontaa ei voi tutkia yksinään, koska nuoren metsän hoitoon saa tukea (kolmas tekijä)
 - Selvitettävä ensin, ketkä saivat tukea (1. askeleen malli)
 - Ne jotka saivat henkilökohtaista neuvontaa, olivat todennäköisimmin käyttäneet tukea
 - Voidaan puhua tuen **"markkinointivaikutuksesta"**
- 2. askeleen malli, jossa selittäjänä edellisen mallin tulos, todennäköisyys käyttää tukea
 - Tällä oli nuoren metsän hoitotyöhön ryhtymiseen kannustava **"herätevaikutus"**
 - Neuvonta toimi liipaisimena, joka käynnisti työn, ei suoraa määrävaikutusta
 - Sen sijaan tuella oli merkittävä suora **"määrävaikutus"**

Ovaskainen, V., Hujala, T., Hänninen, H. & Mikkola, J. 2017. Cost sharing for timber stand improvements: Inducement or crowding out of private investment? Forest Policy and Economics 74: 40-48

Metsäneuvonnan vaikuttavuus (2)

Neuvonta ja tuki ovat hyvä kombinaatio

Taimikonhoitoa tehdään myös ilman tukea

Ovaskainen, V., Hujala, T., Hänninen, H. & Mikkola, J. 2017. Cost sharing for timber stand improvements: Inducement or crowding out of private investment? Forest Policy and Economics 74: 40-48

Vaikuttavuuden mittauksen problematiikasta

Vapaaehtoisuus

- Tuen käyttö ja neuvontaan osallistuminen on vapaaehtoista, joten ne eivät kohtaa kaikkia metsänomistajia (vrt. verotus)
- Osallistutaan vain, jos koetaan hyödylliseksi, omien tavoitteiden mukaiseksi
- Tuki, josta ei tiedetä, jää käyttämättä (markkinointi)

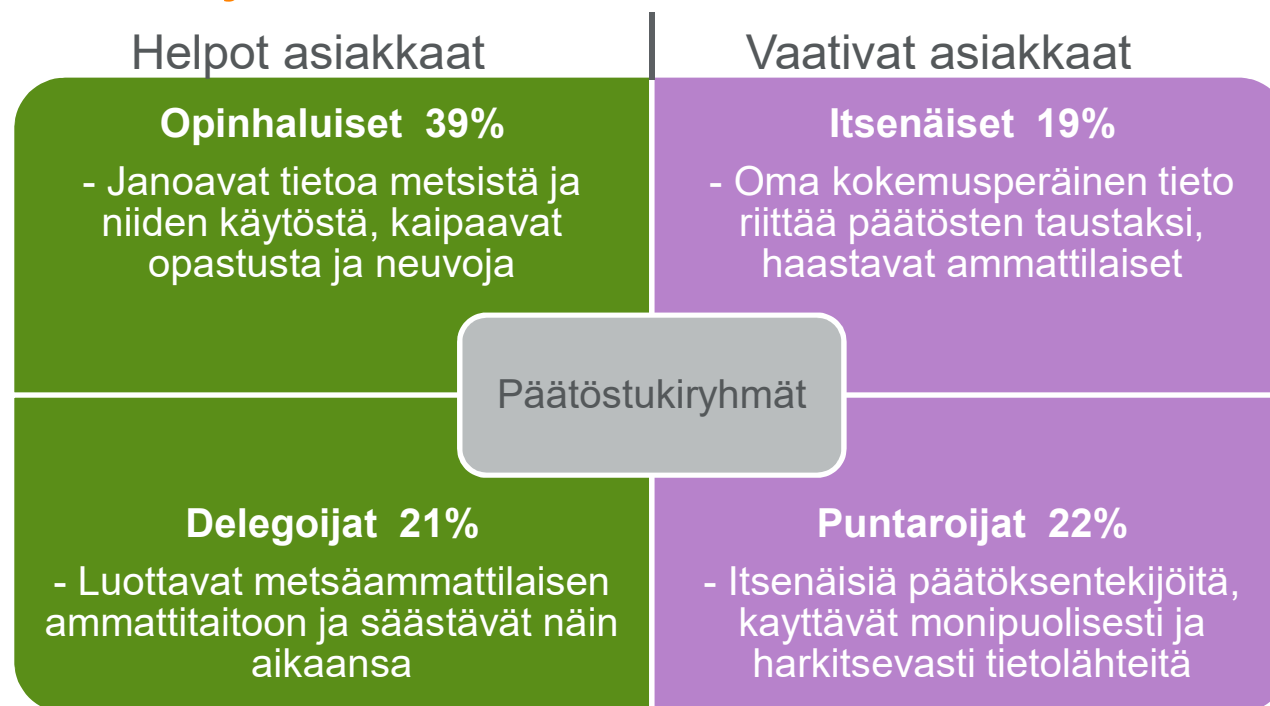
Viipeet

- Neuvonnan vastaanottamisen, omaksumisen, toiminnan ja lopulta tulosten välillä viipeitä
- Henkilökohtaisia eroja (omaksumiskyky, ajankohta)
- Metsän tila (ei tarvetta)
- Markkinatilanne (ei tekijää)

Mittarit

- Mittareiden muodostaminen ei usein hankalaa

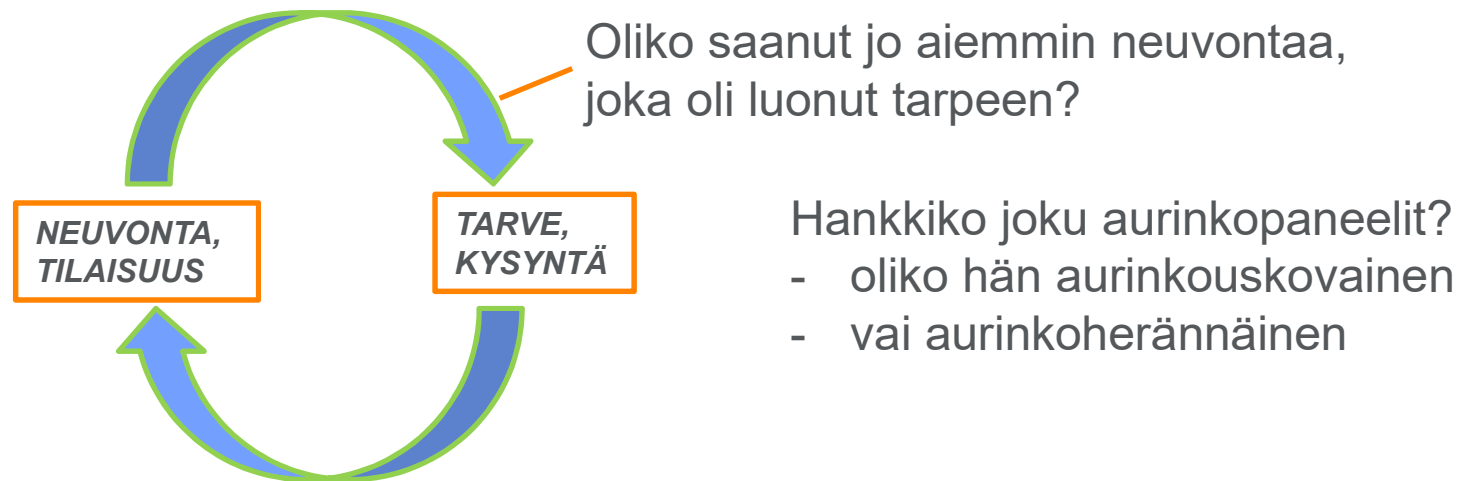
Metsänomistajat neuvonnan asiakkaina

Kurttila, M., Korhonen, K., Hänninen, H. & Hujala, T. 2010. Yksityismetsien metsäsuunnittelu 2010 – nykytilanne ja kehittämistarpeita. Metlan työraportteja 153. <http://jukuri.luke.fi/handle/10024/536062>

Energianeuvonta – aurinkosähköä pientaloon

- Omakotiyhdistyksen jäsenet halusivat kuulla aurinkosähkön tuottamisesta; pidettiin 2 tilaisuutta, molemmissa tupa täynnä

Kiitos!

